

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoS/8/2026
Identifikačné číslo spisu:	7222201191
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7222201191.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. K., narodeného XX. P. XXXX, A., X.T. X, zastúpeného advokátskou kanceláriou KUB-AK s.r.o., Košice, Werferova 1, IČO: 55 642 250, proti žalovanej BENCONT FINANCE, a.s., Bratislava, Twin City Tower, Mlynské Nivy 10, IČO: 47 967 692, zastúpenej spoločnosťou ČOLLÁK & PARTNERI advokátska kancelária s.r.o., IČO: 45 946 868, Košice, ul. Floriánska 19, o zaplatenie 1.300 eur s prisl., vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2- 37C/5/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. septembra 2025 sp. zn. 8Co/188/2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 29. septembra 2025 sp. zn. 8Co/188/2024 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenia Mestského súdu Košice z 08. decembra 2025 č.k. K2-37C/5/2022-161 a z 30. marca 2026 č.k. K2-37C/5/2022-191 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Mestského súdu Košice (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoinštančný súd“) z 13. mája 2024, č.k. K2-37C/5/2022-82, ktorým zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia v sume 1.300 eur s príslušenstvom a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok I.); žalovanej proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v pomere 100 % (výrok II.).

1.1 Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 1 ods. 1, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon na ochranu spotrebiteľa“ resp. „zákon č. 250/2007 Z.z.“), § 3 ods. 1, § 524 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP a vecne tým, že vo veci vedenej na bývalom Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 44C/13/2019, sa žalobca domáhal voči žalovanej, aby súd rozhodol, že žalovaná nemá právo na výkon zrážok zo mzdy a je povinná zdržať sa zrážok zo mzdy na podklade

Dohody o zrážkach zo mzdy, obsiahnutej v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXX zo dňa 2. augusta 2011. Súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol rozsudkom zo dňa 14. decembra 2020, č. k. 44C/13/2019-114 tak, že „žalovaná nemá právo na výkon zrážok zo mzdy a je povinná zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy žalobcu na základe dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi právnym predchodcom žalovanej Poštová banka, a.s. a žalobcom dňa 2. augusta 2011". Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12. marca 2021. Právoplatným ukončením konania vo veci pod sp. zn. 44C/13/2019 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovanej právo na primerané finančné zadost'účinenie. Napriek uvedenému mal prvoinštančný súd za to, že z vykonaného dokazovania vyplynuli také skutočnosti, pre ktoré ochranu práva žalobcu na priznanie primeraného finančného zadost'účinenia odoprel, a to s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V uvedenom smere poukázal na to, že žalobcovi bol na základe úverovej zmluvy poskytnutý úver 2.000 eur, pričom sa zaviazal vrátiť celkovo sumu 3.539,64 eura. Z výpovede žalobcu vyplynulo, že na základe úveru získané finančné prostriedky poskytol inej osobe, ktorá skutočnosť však bola bez právneho významu, keďže dlžníkom z úverovej zmluvy bol žalobca. Nakoľko žalobca úver nesplácal, žalovaná, (ktorá v dôsledku postúpenia pohľadávky vstúpila do postavenia veriteľa spolu so všetkými právami a povinnosťami), pristúpila k vykonávaniu zrážok na základe uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy. Právna úprava v stave ku dňu uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy (2. augusta 2011) výslovné obmedzenie dohôd o zrážkach zo mzdy na zabezpečenie spotrebiteľských záväzkov nepoznala. Možnosť uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy nevylučoval ani zákon na ochranu spotrebiteľa, ktorý v § 5a ods. 1 písm. a) v znení účinnom od 01. mája 2014, ako neprípustné uvádza zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, iba v tých prípadoch, ak táto dohoda nebola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ nebol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a nemal možnosť ju odmietnuť. Rovnako z § 9 ods. 13 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom od 23. decembra 2015 vyplýva, že spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, je možné ponúknuť alebo aj podmieniť uzavretím v tomto ustanovení vymenovaných (ako výnimka) vzájomných závislých zmlúv, medzi ktoré patrí aj zmluva o zabezpečení záväzku spotrebiteľa zrážkami zo mzdy.

1.2. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že súd v základnom konaní konštatoval neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, a to pre jej nesúlad s § 53 Občianskeho zákonníka, keďže nebola individuálne dojednaná a takisto pre jej neurčitosť v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka. Uvedené však nič nemenilo na skutočnosti, že žalobca úver riadne nesplácal a na jeho splatenie uhradil len to, čo bolo zrazené z jeho mzdy, t. j. dve zrážky vykonané z jeho mzdy u jeho súčasného zamestnávateľa v celkovej sume 460,79 eura a ďalšie tri, resp. štyri splátky, ktorých celkovú výšku žalobca uviesť nevedel. Z uvedeného pre súd prvej inštancie vyplynul záver, že žalobca neuhradil ani len poskytnutú istinu úveru. Konštatoval preto, že porušením povinností zo strany žalovanej nedošlo k zásahu do majetkovej sféry žalobcu tým, že by sa žalovaná bezdôvodne obohatila na jeho úkor, ako to zvykne byť v obdobných konaniach vo veci priznania primeraného finančného zadost'účinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona na ochranu spotrebiteľa. V týchto konaniach totiž dochádza väčšinou k situácii, kedy bol spotrebiteľský úver vyhodnotený ako bezúročný a bezpoplatkový, avšak spotrebiteľ uhradil sumu nad istinu poskytnutého úveru, čím došlo na strane veriteľa k bezdôvodnému obohateniu, ktoré bol povinný vydať. Veriteľ tak nielen porušil svoje zákonné povinnosti, ale aj negatívne zasiahol do majetkovej sféry dlžníka, keď sa na jeho úkor obohatil, prípadne mu znemožnil aj slobodne nakladať s jeho majetkom. V takýchto prípadoch je nepochybné, že nemožno potom výkon práva na primerané finančného zadost'účinenie nepriznať pre jeho rozpor s dobrými mravmi. V súdnej veci však takáto situácia nenastala. Žalobca si nesplnil svoju povinnosť riadne splácať úver v splátkach ani v rozsahu poskytnutej istiny úveru, nemôže preto požadovať za porušenie svojej povinnosti ešte priznanie primeraného finančného zadost'účinenia. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že požiadavka na ochranu spotrebiteľa ako slabšej strany môže byť dôvodná len tam, kde prišlo k nezákonnému alebo nečestnému obohateniu sa na úkor spotrebiteľa. Riadiac sa uvedenými úvahami žalobu ako nedôvodnú zamietol v celom rozsahu.

1.3. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal plnú náhradu trov konania, nakoľko mala vo veci plný úspech s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súdny

úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Odvolací súd v dôvodoch svojho potvrdzujúceho rozhodnutia poukázal na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil. Po citácii pre vec relevantných zákonných ustanovení (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.) ďalej uviedol, že predmetom konania bolo právo žalobcu ako spotrebiteľa na vydanie primeraného finančného zadost'učinenia od žalovanej ako právneho nástupcu dodávateľa, čiže toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi zodpovedá, keďže žalobca si na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa, teda splnil základnú hmotnoprávnu podmienku pre jeho priznanie. Súd prvej inštancie mu však žalobu zamietol s poukazom na rozpor výkonu tohto jeho práva s dobrými mravmi.

2.1. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že žalobca preukázal splnenie zákonných podmienok, aby si mohol uplatniť právo na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Rovnako ako súd prvej inštancie aj odvolací súd ale konštatoval, že v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zakotvená zásada, že výkon práva musí byť v súlade s dobrými mravmi, inak povedané, nepoctivému konaniu nesmie súd poskytnúť ochranu. Zmyslom ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zamedziť výkonu práva, ktorý síce zodpovedá zákonu, avšak odporuje dobrým mravom. V praxi ide o prípady, keď je výkon práva formálne v súlade so zákonom (právom), ale jeho cieľom je dosiahnutie iného výsledku, než dotknutá právna norma vo všeobecnosti predpokladá. Práve ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka umožňuje súdu posúdiť vec v tom smere, či výkon daného subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, že tomu tak nie je, odoprieť právnú ochranu uplatňovaného práva.

2.2. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že sankciou pre dodávateľa, ktorý poruší svoje zákonné povinnosti pri zmluve o pôžičke voči spotrebiteľovi je napr., že zmluva je vyhlásená za bezúročnú a bez poplatkov. V takom prípade je spotrebiteľ povinný vrátiť len poskytnutú istinu. Taktiež môže byť zmluva vyhlásená za neplatnú a strany sú potom povinné vrátiť si to, čo si navzájom plnili. Čiže vždy je dosiahnutá určitá rovnováha. Ďalšou zákonnou sankciou je primerané finančné zadost'učinenie podľa § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 108/2024 Z. z. (do 30. júna 2024 podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.), ktoré je určitou satisfakciou pre spotrebiteľa, ktorý aj keď pôžičku nesplácal, ale bol zaviazaný zaplatiť aspoň toľko, koľko mu bolo požičané, alebo sa s dodávateľom vysporiadal podľa zásad platných pre vysporiadanie z neplatnej zmluvy. Výška primeraného finančného zadost'učinenia nie je stanovená fixne, ale je na voľnej úvahe súdu, v akej výške ju určí. V súčasnosti zákon pri určovaní výšky primeraného finančného zadost'učinenia uvádza, že súd prihliada najmä na povahu, závažnosť, spôsob, rozsah, následky, trvanie a okolnosti porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa. Do 30. júna 2024 zákon uvedené kritériá neuvádzal, čo však neznamená, že súdy primerané finančné zadost'učinenie priznávali svojvoľne. Zákonodarca úpravou platnou od 1. júla 2024 v podstate len reagoval na dovtedajšiu súdnu prax.

2.3. V posudzovanom prípade odvolací súd nezistil také vady konania, ktoré by spôsobili, že celé konanie by sa nejavilo ako spravodlivé. Právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach bolo zo strany súdu prvej inštancie dodržané. Nebolo porušené ani právo žalobcu byť vypočutý, mal možnosť navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania bola zachovaná. Súd prvej inštancie sa v konaní vysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami, svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, poskytol žalobcovi právo na preskúmanie jeho rozhodnutia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje všetky náležitosti rozhodnutia a len odlišný názor žalobcu vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedeným v odôvodnení rozhodnutia nečiní rozhodnutie nesprávnym a nezákonným. Odvolací súd neakceptoval obranu žalobcu, že ako obyčajný človek si musel chrániť svoje práva v základnom konaní, počas ktorého bol vystavený psychickému vypätiu s výsledku sporu, pretože každý obyčajný človek si musí byť vedomý, že z poskytnutej pôžičky musí vrátiť minimálne toľko, koľko si požičal, pretože inak môžu nasledovať zmluvné sankcie. Navyše svoje tvrdenie o psychickom vypätí ničím nepreukázal. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie boli založené na logických záveroch

vykonaného dokazovania, najmä z výpovedí účastníkov konania. Súd prvej inštancie na správne zistený skutkový stav aplikoval správnu právnu normu, z ktorej aj správne vyvodil záver o právach a povinnostiach tak žalobcu ako aj žalovanej.

2.4. Keďže súd každý výkon práva posudzuje aj z hľadiska dobrých mravov (nie len na návrh), nemohlo byť pre žalobcu prekvapivé, ak aj jeho nárok na primerané finančné zadostučinenie (sankciu) proti žalovanému súd prvej inštancie podrobil testu, či výkon jeho práva neodporuje dobrým mravom. Aj keď primerané finančné zadostučinenie je určitou sankciou pre dodávateľa, nemôže privodiť pre spotrebiteľa neprimerané finančné obohatenie. Ako už bolo konštatované, žalovaná porušila predpis o ochrane spotrebiteľa. Za to bola súdnym rozhodnutím sankcionovaná zákazom výkonu zrážok zo mzdy. Zároveň ale aj žalobca porušil svoje povinnosti, keďže poskytnuté finančné prostriedky (pôžičku) žalovanej nevrátil. Čiže tak žalovaný ako aj žalobca porušili svoje zmluvné aj zákonné povinnosti. Preto súd prvej inštancie správne rozhodol, keď nepriznal žalobcovi nárok na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia od žalovanej z dôvodu, že by to bolo v rozpore s dobrými mravmi. Vyhovenie žalobe a priznanie primeraného finančného zadostučinenia by v konečnom dôsledku znamenalo, že žalobca by mal finančný prospech z toho, že nevrátil poskytnutú pôžičku a ešte navyiac by mu žalovaná zaplatila primerané finančné zadostučinenie, čo je v štandardnej, demokratickej spoločnosti neprípustné. Bolo by to nielen nespravodlivé, ale aj nemorálne a v rozpore s dobrými mravmi.

2.5. Odvolací súd súhlasil s tvrdením žalobcu, že súdy priznávajú primerané finančné zadostučinenie spotrebiteľom, ktorí na súde úspešne uplatnili porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, ale bolo potrebné dodať, že ich rozhodnutia vychádzajú z iných skutkových zistení. Žalobca nepredložil žiadne rozhodnutie, ktoré by priznávalo primerané finančné zadostučinenie spotrebiteľovi, ktorý by v rovnakej miere porušil svoje zmluvné a zákonné povinnosti ako žalobca.

2.6. V súlade s príslušnými ustanoveniami CSP odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešnej žalovanej nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanoveniami § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zmenil a jeho žalobe v celom rozsahu vyhovel alternatívne ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu vykazuje znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti; je v nesúlade s platnou právnou úpravou. Napadnuté rozhodnutie označil za nedostatočne odôvodnené, lebo nedáva odpovede na nastolené právne otázky, nie je v ňom riadne vyargumentovaný názor odvolacieho súdu, prečo nepriznal žalobcovi nárok na primerané finančné zadostučinenie v prípade nesporného splnenia podmienky podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona o ochrane spotrebiteľa, a to najmä s poukazom na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej sa splnenie žiadnej inej podmienky nad rámec podmienky stanovenej v danom ustanovení, nepožaduje. Za ďalšie napadnutý rozsudok je prekvapivý, keďže nebolo možné na základe zisteného skutkového a právneho stavu veci predvídať názor súdu prvej inštancie, čím bola žalobcovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke dobrých mravov. Z okolností veci tiež vyplýva, že žalovaná sa nedomáhala ochrany svojich práv riadne a včas (istina bola premlčaná), čo nemôže byť dávané na ťarchu žalobcovi. Zo strany žalovanej to voči osobe žalobcu zároveň nebolo prvé nezákonné konanie. Žalovaná proti žalobcovi už skôr iniciovala aj iné nezákonné konania a postupy, keď napríklad proti nemu v tejto veci viedla exekučné konanie, ktorému sa žalobca účinne ubránil (v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 38Er/1747/2015 bola žiadosť exekútora o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá), no napriek tomu sa opäť uchýlila k nezákonnej praktike a obchádzala zákon tým, že požiadala zamestnávateľa žalobcu o vykonanie zrážok zo mzdy. Oba súdy nižších inštancií opakovane v nimi prezentovanom právnom posúdení uvádzali sumu istiny poskytnutej pôžičky (2.000 eur), respektíve sumy, ktorú sa žalobca zaviazal celkovo vrátiť (3.539,64 eura)

opomenuli ale uviesť sumu 6.414,01 eura, ktorú žiadala žalovaná zrážať od zamestnávateľa žalobcu, teda to, že je to žalovaná, kto sa pokúsil de facto aj de iure o nezákonné bezdôvodne obohatenie na úkor žalobcu, a to o sumu, ktorá by dvojnásobne prevyšovala jeho pohľadávku s príslušenstvom. V súlade s požiadavkou právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí tiež nie je prijateľné, aby súdy rozhodovali v obdobných veciach inak, resp. až protichodným spôsobom. V tejto súvislosti dovolateľ uviedol, že súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t. j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu (viď rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24. septembra 2025 sp. zn. 9Co/191/2024, ktorým bol potvrdený rozsudok Mestského súdu Košice zo dňa 04. septembra 2024 sp. zn. 73C/9/2023 vo výroku, ktorým žalobcovi priznal nárok na primerané finančné zadosťučinenie a vo výroku o trovách konania, rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 19. októbra 2021 sp. zn. 24Csp/60/2021, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na primerané finančné zadosťučinenie, a to napriek argumentácii žalovanej, že zo strany žalobcu nebola uhradená ani len istina poskytnutého úveru, ďalej tiež rozsudok Okresného súdu Bardejov zo dňa 01. októbra 2025 sp. zn. 1Csp/18/2025, rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 12. júna 2025 sp. zn. 12Csp/72/2024). Z hľadiska uvedeného je práve napádané rozhodnutie odvolacieho súdu doslova excesom z ustálenej rozhodovacej praxe súdov.

3.2. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ namietal, odklon rozhodnutia odvolacieho súdu od záverov vyjadrených v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2019 sp. zn. 6Cdo/127/2017 v spojitosti s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. apríla 2020 sp. zn. III. ÚS 124/2020, z 30. novembra 2022 sp. zn. 4Cdo/298/2020, z 30. marca 2023 sp. zn. 7Cdo/237/2021 v spojitosti s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky z 26. mája 2025 sp. zn. I.ÚS 176/2025, ktoré predstavujú právny základ pre uplatňovanie nárokov poškodených spotrebiteľov na primerané finančné zadosťučinenie a v zmysle ktorých je jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadosťučinenie úspech spotrebiteľa v súdnom konaní, bez ohľadu na to, aké právo spotrebiteľa bolo porušené. Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma nevyžadujú. Rovnako tak už bolo v minulosti riešená námietka, že spotrebiteľ nevrátil ani len istinu svojho záväzku a nebola mu spôsobená žiadna materiálna ujma. V danej veci odvolací súd argumentačne (kriticky) nekonfrontoval v odôvodnení svojho rozhodnutia už prijaté závery a dostatočne nevysvetlil, prečo sa nestotožnil s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu ako aj s ustálenou rozhodovacou praxou odvolacích súdov. Žaloba bola pritom podaná v čase konštantnej rozhodovacej praxe súdov a teda žalobca mal legitímne očakávania, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s konštantnou rozhodovacou praxou. Nestalo sa tak, čo je ale v rozpore s princípom právnej istoty.

4. Žalovaná v podanom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, nevykazuje znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti. Ďalej uviedla, že konanie žalobcu (dovolateľa) v prejednávanej veci vykazuje znaky zneužitia subjektívneho práva, keďže jeho procesné postupy a uplatňovanie nárokov nesledujú legitímnu ochranu oprávnených právnych záujmov, ale smerujú k dosiahnutiu neodôvodneného prospechu. Žalobcom požadované primerané finančné zadosťučinenie nemožno považovať za adekvátne, keďže sa zjavne vymyká účelu tohto inštitútu a nezodpovedá jeho kompenzačnej ani preventívnej funkcii. Odvolací súd preto správne uzavrel, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

8. V preskúmvanej veci dovolateľ v podanom dovolaní uplatnil v prvom rade dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Dovolať vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdov oboch inštancií z dôvodu absencie dostatočnej a presvedčivej argumentácie.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

12. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho

odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Keď sa odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou odvolateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantovanú podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri napr. III. ÚS 402/08). Pokiaľ odvolací súd vôbec nepristúpi k vysporiadaniu sa s podstatnými argumentami odvolateľa, tieto bez primeraného vysvetlenia ignoruje a neaplikuje relevantnú právnu úpravu, porušuje tým právo odvolateľa na spravodlivý proces (por. II. ÚS 120/2020).

15. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

16. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobca súčasťou svojej odvolacej argumentácie učinil okrem iného aj tvrdenie, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia dostatočne nevysporiadal s námietkami poukazujúcimi na správanie sa žalovanej v súvislosti s uplatňovaním zlyhaného spotrebiteľského úveru. Konkrétne, žalobca poukázal na to, že žalovaná si uplatňovala premľaný nárok a za ďalšie v snahe domôcť sa uspokojenia úveru iniciovala protiprávne exekučné konanie v ktorom sa navyše domáhala zaplatenia oveľa väčšej sumy než bola spotrebiteľovi poskytnutá (6 414,01 eura). Všetky uvedené skutočnosti sú podľa názoru dovolacieho súdu podstatnými pre posúdenie opodstatnenosti záveru či výkon práva žalobcu ako spotrebiteľa (ne)bol v súlade s dobrými mravmi, prípadne, či ide o skutočnosti ktoré môžu mať vplyv na výšku uplatňovaného nároku. Za ďalšie, žalobca namietal aj to, že súdy nižších inštancií sa v odôvodnení svojich rozhodnutí dostatočne nevysporiadali s existujúcou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu a odvolacích súdov, podľa ktorej má byť jediným zákonným predpokladom priznania primeraného finančného zadosťučinenia skutočnosť, že spotrebiteľ si na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi. V uvedenom smere odvolateľ/dovolateľ uvádzal aj konkrétne rozhodnutia najvyššieho súdu a odvolacích súdov, pričom odvolací súd sa s týmito jeho tvrdeniami vypořiadal len strohým a všeobecným konštatovaním, „že závery predmetných rozhodnutí vychádzajú z iných skutkových zistení“. Takúto reakciu, na konkrétnu námietku nepovažoval dovolací súd za dostatočnú. V nadväznosti na uvedené neušlo jeho pozornosti, že súd prvej inštancie vyslovil názor, že „požiadavka na ochranu spotrebiteľa ako slabšej strany môže byť dôvodná len tam, kde prišlo k nezákonnému alebo nečestnému obohateniu sa na úkor spotrebiteľa“. Vzhľadom na okolnosti danej veci sa odvolací súd s takto formulovaným názorom stotožnil; nezaoberal sa ale zároveň s tým (hoci to odvolateľ namietal), či v ňom nevidí odklon od už prezentovaných názorov najvyššieho súdu, ktoré sú súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe. Napokon pokiaľ ide o námietku prekvapivosti, táto sa vo svojej podstate týka ešte rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý podľa dovolateľa mal pred meritórnym rozhodnutím upozorniť strany sporu na možnosť aplikácie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K predmetnému dovolací súd uvádza, že v rámci odvolacieho konania žalobca prostredníctvom odvolacích námietok svoj vplyv na konanie uplatniť mohol a aj ho uplatnil, keď predmetné skutočnosti namietal. V uvedenom smere sa preto dovolací súd nestotožnil s jeho tvrdením, že mu bola odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke dobrých mravov. To, že v konečnom dôsledku sa odvolací súd s jeho námietkami dostatočne nevypořiadal je iná vec.

17. Vychádzajúc z uvedeného (predovšetkým pod bodom 17. tohto rozhodnutia) dovolací súd uzatvára, že za stavu, kedy mali byť predmetom posúdenia v rámci odvolacieho prieskumu všetky okolnosti majúce rozhodujúci význam pre záver o (ne)dôvodnosti uplatneného nároku, pričom odvolací súd si túto svoju povinnosť riadne nesplnil (skúmať a vyhodnotiť, či došlo na strane žalobcu k naplneniu zákonných

predpokladov pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení do 30. decembra 2021) nezostávalo nič iné, ako napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Vo veci konajúci súd je preto povinný v ďalšom konaní sa s argumentáciou prednesenou žalobcom riadne zaoberať a vysporiadať, a to uvedením konkrétnych dôvodov na prijatie alebo odmietnutie jej argumentov. Ak súd argument odmietne, musí ho v odôvodnení rozhodnutia buď vyvrátiť, alebo spochybníť, prípadne vysvetliť, z akého dôvodu uvedený argument nie je právne relevantný. Všeobecné konštatovanie odvolacieho súdu obsiahnuté založené na odmietnutí argumentácie odvolateľa bez akéhokoľvek náležitého (a teda presvedčivého a zrozumiteľného) vysvetlenia nemožno označiť inak ako nepostačujúce. Čím dôkladnejšia a podrobnejšia je argumentácia sporovej strany, tým dôkladnejšie musí byť aj odôvodnenie súdu, ktorým predložené argumenty spochybňuje alebo vyvracia (k tomu porovnaj nález ústavného súdu z 24. apríla 2024 sp. zn. IV. ÚS 578/2023-66).

18. Dovolanie žalobcu za danej procesnej situácie aká nastala v prejednávanej veci bolo nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v ňom opodstatnene namietal, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil ako strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vytýkanou vadou podľa § 420 písm. f) CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd sa už ďalej nezaoberal ani ďalšími žalobcom prezentovanými námietkami.

19. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s predmetnými ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

20. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej a výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo potrebné zrušiť aj naň nadväzujúce uznesenia Mestského súdu Košice z 8. decembra 2025 č. k. K2-37C/5/2022-161 a z 30. marca 2026 č. k. K2-37C/5/2022-191 (o výške trov konania), keďže išlo o rozhodnutia závislé od rozhodnutia vo veci samej (§ 439 písm. a) CSP). Závislým výrokom pritom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

21. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.